

gaa til at understøtte en Art Lærere eller Lærere-inder, andre til at understøtte Børn, nogle gaa til at understøtte Syge, andre til at indrette Højskoler, kort sagt, der er utallige Formaal for Anvendelsen af disse Summer. Naar de Herrer ville tage Statshaandbogen for sig og se, hvad der deri er anført, og som dog er den allermindeste Del af, hvad der virkelig bestaar, saa ville de finde, at det slet ikke er ad den Vej, som det ville gaa, at man kommer til noget egentligt praktisk Resultat. Jeg skal endnu tilføje, at det ingenlunde er undgaaet min Opmærksomhed, at de Herrer Forslagsstillere af denne Lov ligesom have holdt en Udvei aaben, nemlig gennem deres § 8, til at gaa uden om Grundlovens Bestemmelser. — Men jeg tror nok, at det ved nærmere Prøvelse vil findes, at det saaledes fremsatte Forslag, navnlig naar man skulde anvende det paa saadanne større Forhold som dem, der findes i Kjøbenhavn's Kommune, i og for sig er noget utilfredsstillende eller ingenlunde er af den Beskaffenhed, at man vilde kunne faae noget praktisk Resultat ud deraf. Ikke desto mindre mener jeg, mine Herrer, at dette Lovforslag indeholder en ikke ringe Fond af gode Tanker. Skjøndt jeg maa tilstaa, at Spørgsmaalet om, hvilken Vej man maa gaa, endnu ikke har klaret sig saaledes for mig, at jeg tør driste mig til at fremsætte noget Forslag i saa Henseende, anser jeg det dog ingenlunde for umuligt at kunne finde en Form, hvorigennem man kunde komme saadanne frivillige Foreninger, som virkelig udrette noget mere Betydeligt i Retning af Understøttelse for Trængende eller Nødlidende, til Hjælp, være sig gennem Kommunen eller igjennem Staten. Dette er Noget, jeg slet ikke paa nogen Maade vil vise fra mig, men jeg vil kun sige: Jeg tror, at det lader sig gjøre, og der indeholdes i dette Forslag dertil sigtende Vink, som jeg altsaa takker de ærede Medlemmer, der have indbragt Forslaget, for, at de have bragt frem, efter som de ville kunne komme til Nytte.

Jeg maa desværre endnu opholde Thinget en kort Tid, da jeg maa sige Noget om § 3 i det af de 8 Herrer fremsatte Forslag, som indeholder Tanker, for hvilke jeg har megen Sympathi. Det indeholder nemlig Forslag med Hensyn til Tilskud til Selvhjælp, som dels har bekhæftiget og grebet en hel Del Mennesker i Landet, og for hvilken der ogsaa efter min Betragtning ligger en virkelig solid Tanke til Grund. Jeg skal imidlertid aldeles ikke gaa ind paa en nærmere Prøvelse af denne Paragraf; de Herrer have jo været saa beskedne med Hensyn til deres Forslag i den Henseende, at det i det Mindste slet ikke vilde ligge for mig yderligere at fremhæve de Mangler, der kunne være i Enkelthederne af Forslaget, saameget mindre, som jo de Herrer selv have sagt, at de med Glæde ville afhjælpe disse Mangler. Der er imidlertid en Tanke, som derved er kommen frem hos mig, og som jeg dog vilde fremstille

for det ærede Thing, da der i den indeholdes noget Positivt, som maaske kunde komme til Anvendelse. De Herrer have særlig henvendt deres Opmærksomhed paa Forsikringer, og det er jo ganske vist et Hovedmiddel, hvorved man kan bidrage til, at Folk kunne naae en værdigere Stilling i deres Alderdom, ligesom ogsaa til, at de Efterladte, hvis Forsørgeren skulde dø tidligere, ikke skulde komme i nogen Nød. Det er altsaa en Opgave, som jeg ikke noksom kan anbefale, at vi paa enhver Maade støtte. Der blev imidlertid allerede i det første Møde, som vi havde i denne Sag, gjort den Bemærkning, at det var beklageligt, at uagtet Livsforsikringsvesenet hos os var ordnet paa en saa særdeles betryggende Maade, og uagtet vi, dengang Loven om Livsforsikringsanstalten blev forhandlet, havde den Tanke for Die, som gjorde, at vi lagde al vor Kraft derpaa, at Anstalten skulde være lettere tilgængelig for Ubemidlede, end den tidligere havde været, har det dog ikke vist sig, at den har haft den Fremgang hos den almindelige Befolkning i Landet, som Mange maaske havde troet. Man har søgt Ansagen dertil i den Omstændighed, at Livsforsikringsanstalten ikke tilstrækkelig havde benyttet sig af det Mittel i denne Retning, som Loven selv angiver, nemlig Agentur. Jeg kan kun sige, at det er mig bekjendt, at Livsforsikringsanstalten, efterat Loven er udfkommen, har benyttet Agentur i et meget større Omfang end tidligere, men jeg tør naturligvis paa ingen Maade paastaa, at den har gjort det i tilstrækkelig Grad, og jeg tør heller ikke have nogen Mening om, hvor vidt den har været heldig i Valget af Agenter, thi dette Punkt kjender jeg ikke. Hvad jeg imidlertid vil sige, er dette, at jeg tror, at der er en ganske anden Grund, som har forhindret og vil forhindre Forsikringsvesenet i at faae saa megen Fremgang, som ellers var ønskelig. Det er den Mobillie, som mange Mennesker have mod at anbringe deres Penge paa en saadan Maade, at de gaa tabte, dersom de dø før Liden. En Mand, der er 30 Aar, og vil sikke sig en Livrente i sit 60de Aar, siger: Jeg maa altsaa, for at kunne opnaa dette, hvert Aar gjøre saa og saa stort et Indskud; vil jeg altsaa sikke mig en Livrente af 100 Rd., maa jeg gjøre et Indskud af 15 Rd. om Aaret; det er en Udgift for mig, og sæt at jeg dør, naar jeg er 59 Aar gammel, saa faar jeg ikke en Skilling, og mine Efterladte heller Intet. Dette er nu efter min Mening en ikke ganske rigtig Betragtning, og det vil vist nok Enhver, som er inde i disse Sager indrømme, — det samme gjælder om Brandhjælp og den Slags Ting —, men det er alligevel erfaringsmæssig en Betragtning, som gjør sig gjældende hos saare mange Mennesker, og derfor er der en hel Mængde, som sige: Naar jeg ellers kan faae lidt tilovers, saa vil jeg hellere anbringe det paa anden Maade, saa vil jeg sætte Pengene i en Sparekasse, der kunne